

ANWB-fietsroute 15 Chaamse Beek-route

51 km

De bossen ten zuidoosten van Breda brengt men wel het meest in verband met het woord Baronie. Het leengoed De Baronie van Breda was onderdeel van het hertogdom Brabant, dat tussen 1100 en 1648 een groot en machtig hertogdom was. De grenzen reikten tot ver in België. De Baronie ziet er verzorgd uit. Dit is vooral de verdienste van de familie Nassau-Breda, die van 1403 tot 1544 de heerlijkheid Breda bestuurde. Door de systematische aanplant van grote stukken bos drukten zij hun stempel op het landschap. Ook fietst u door het beekdal van de Mark en het kleinschalige landschap van de Chaamse beken.

START

36

38

37

59

60

61

65

66

63

79

24

1 Er zijn maar weinig gebieden in Nederland waar fietsers kilometers lang door een aaneengesloten bos kunnen rijden. De bosgordel tussen **Breda** en **Alphen** is zo'n gebied. Hoe dichter bij Alphen, des te jonger de bomen zijn. Het *Sint Annabos* dateert van de 16e en 17e eeuw en heeft een grote variatie aan naald- en loofbomen.

2 De boswachterij Ulvenhout-Chaam (2145 ha) bestaat uit jonge ontginningsbossen op een zwakgolvende dekzandrug tussen Ulvenhout en Alphen. In het Nieuwe Bos zijn stukken eiken- en beukenbos. Het *Prinsenbos* wordt gekenmerkt door kaarsrechte wegen. De naam van het bos verwijst naar de prins van Oranje. Het werd pas in de 20e eeuw op de heide aangelegd. Het Prinsenbos bestaat voornamelijk uit naaldbomen.

3 De mooie *kerktoren* van **Alphen** beheerst het Brabantse dorp. De toren is in oorspronkelijke stijl (Kempische laatgotiek, 1538-1559) gerestaureerd nadat hij in 1944 door oorlogsgeweld op het schip was gestort.

4 Het *Bels Lijntje* is de naam voor de voormalige spoorlijn tussen Tilburg en Turn-

Kleinschalig landschap in het gebied van het Chaamse bekenstelsel (foto Gerard Op het Veld)

▼ Onderweg kunt u ook nog bordjes van een bewegwijzerde fietsroute tegenkomen, de Baronieroute. Deze route wordt in de loop van 2005 opgeheven.

▼ U kunt de route verkorten door even voor **61** af te steken naar **62** (staat aangegeven). Via **48** komt u bij **46** weer op de hoofdroute.

▼ U kunt de route aan het einde iets verkorten door bij **41** rechtdoor te fietsen naar **36**. U vermijdt dan een slecht, onverhard pad door het Mastbos. Deze variant is op de kaart aangegeven.

P **Breda Bouvignedreef**, tegenover Kasteel Bouvigne. **Strijbeek Goudbergseweg** ter hoogte van Zwarte Goor.

▼ **Breda De Kogelvanger, Galderseseweg 55** (dagelijks). **Ulvenhout Café-Restaurant Auberge de Fazanterie, St.-Annadreef 2** (apr - half okt dagelijks, half okt - mrt ma. - do).

5 Het Noord-Brabantse beekdalenlandschap is rond Chaam misschien wel op zijn mooiste is. De *Chaamse Beken* maken deel uit van het stroomgebied van de rivier de Mark. Het is een kleinschalig cultuurlandschap met meanders, houtwallen, bosjes, poelen en graslanden. Tussen het lichtglooiende zandplateau stromen de Chaamse beken: Chaamse Beek, Grote of Roode Beek, Heikantsche Beek en Broeksche Beek. Rond de middenloop van deze beken is het verkavelingspatroon uit het begin van de 16e eeuw nog voor een groot deel intact.

Omdat de waterkwaliteit van de beken te wensen overliet zijn ze in 1991 tot ecologisch beschermd gebied verklaard. Inmiddels zijn de natuur- en landschapswaarden van de beken en hun omgeving sterk verbeterd. Zo is een rioolwaterzuiveringsinstallatie aangepast en zijn riooloverstorten gesaneerd. Ook zijn stukken beek voorzien van 'natuurlijke kronkels' en vispassages.

46

45

44

43

41

42

36

hout. Op 1 juni 1973 reed de laatste trein. De spoorlijn werd omgezet in een recreatief fietspad. Karakteristiek is het stationshuis in Boshoven.

6 De vennen op de *Strijbeekse Heide* liggen iets van de route af. Verschillende wandelpaden leiden naar het natuurreserveaat Goudberg dat uit een ringveen (ven met veeneilandjes) bestaat, waarin levend hoogveen voorkomt. Dichter bij het fietspad liggen het Langven en Zwart Goor. De heide werd in 1932 beplant met naaldbossen.

7 Al in 1554 lag bij de huidige Nieuwe Brug een rivierovergang voor voetgangers. In het rustieke dal van de Bovenmark werden vroeger de natte gronden aan weerszijden van de rivier alleen gebruikt voor wei- en hooiland. Door kanalisatie treedt de Mark nu niet meer buiten haar oevers en zijn de gronden geschikt voor akkerbouw, met name snijmaïs. Ter hoogte van de stuw bij Heerstaaien ziet u hoe de diep de Mark zich heeft ingesneden in het dekzandlandschap. Een groep bomen op de rechteroever steekt – alsof ze op een soort zandtafel staat – boven de omgeving uit.

gesloten, open vanaf 10.00 uur). *Strijbeek Oud-Strijbeek*, *Strijbeekseweg 57* (wo. gesloten). Chaam. Baarle-Hertog.

 Breda station, tel. 076 - 521 0501 (ca. 4 km naar route).

